

Motion till riksdagen

1989/90:So481

av Kjell Ericsson och Jan Hyttring (båda c)

Ökad dimensionering av läkarutbildningen

Den bristande tillgången på läkare försvårar för många av landets sjukvårdshuvudmän att upprätthålla en god hälso- och sjukvård. Det är främst i skogslänen samt i inre delar av Götaland som svårigheterna att rekrytera läkare är mest framträdande. Man kan därför påstå att i vissa delar av riket och då främst i landsorten råder stor brist på läkare.

De regionala skillnaderna i antalet invånare per yrkesverksam läkare är därför betydande. Riksgenomsnittet ligger enligt tillgänglig statistik på ca 387 invånare per läkare medan för det läkartätaste landstinget redovisas endast 251 invånare 435 per yrkesverksam läkare.

Under mottot solidarisk läkarförsörjning har i Landstingsförbundets regi gjorts betydande ansträngningar att försöka utjämna den kraftiga regionala ovlansen i läkartillgången. Tyvärr har detta viktiga arbete inte varit särskilt framgångsrikt. Under många år under 1980-talet inrättades i de förut läkartätaste landstingen – landsting som ombesörjer regionsjukvård – bortom dubbelt så många läkartjänster som det under dessa år utbildades. Då läkarutbildningen är förlagd till de landsting som ombesörjer regionsjukvård ligger det i sakens natur att läkarrekryteringen i dessa landsting går lättare än i läkarglesa landsting, som även är geografiskt belägna längre bort från utbildningsjukhusen.

I landstinget i Värmland finns 146 läkartjänster inrättade i öppen vård. I lärov är 33 tjänster vakanta den 15 januari 1990. Av totala antalet inrättade läkartjänster i öppen vård är 23 % vakanta. I norra och västra Värmland är över 30 % av läkartjänsterna vakanta.

I slutenvård har landstinget i Värmland 299 läkartjänster inrättade, varav 55 tjänster är vakanta. Det är 18 % av antalet inrättade läkartjänster i slutenvård.

Mot den här redovisade bakgrunden är det ofrånkomligt att med skärpa aktualisera frågan om en utökning av platserna inom läkarutbildningen. Men det behövs också nya idéer och konstruktiva förslag som gör att läkartjänster i landsorten blir mer attraktiva att söka. Här redovisas några åtgärder och förslag som enligt min uppfattning bör främja det löpande rekryteringsarbetet ute i landstingen.

– Läkartjänster i landsorten som motiverar en högt prioriterad rekrytering bör öronmärkas.

- Dessa färdiga läkarspecialister kontraktsanställs under ett bestämt antal år.
- Anställningskontraktet ges den utformningen att vederbörande specialist förbinder sig att tjänstgöra på aktuell tjänst mot att staten för varje år kontraktet gäller minskar läkarnas studieskuld med ett betydande belopp. Studieskulden för en nybliven specialistläkare torde i normalfallet överstiga 200 000 kr. En väsentlig minskning av studieskulden borde kunna göra läkartjänsterna i landsorten attraktiva.
- Om anställningskontraktet bryts av icke godtagbara skäl skall återbetalning givetsvis komma i fråga.
- När kontraktstiden utgått, görs ny bedömning av sjukvårdshuvudmannen om läkartjänsten för ytterligare en tidsbestämd period bör prioriteras enligt kontraktsmetoden.

Det kan i förstone synas stötande att ge ekonomiska förmåner till relativt välbetalda befattningshavare inom den akademiska offentliga sektorn. Mot en sådan invändning måste beaktas såväl sjukvårdshuvudmannens som den breda allmänhetens krav på en fungerande sjukvård även för landsortens invånare. Det senare måste anses väga tyngre. En mer tillgänglig läkarvård också för befolkningen i landsorten och den trygghet detta ger är mer betydelsefull än invändningar om ekonomiska förmåner till en personalkategori som är utomordentligt betydelsefull för att ge människorna en god och trygg sjukvård.

Det kan också vara rimligt att tro att många läkare med kontrakt kommer att uppleva såväl sitt arbete som sin arbetsmiljö så positivt att de stannar kvar på orten efter kontraktstidens utgång.

För att komma till rätta med den ytterst besvärliga läkartillgången i landsorten är det nödvändigt med både en utökning av läkarutbildningen och åtgärder som främjar läkarrekryteringen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utökning av läkarutbildningen och rekryteringsfrämjande åtgärder för läkare till landsorten.

Stockholm den 24 januari 1990

Kjell Ericsson (c)

Jan Hyttring (c)